

Přírodopis 9 – 7. Zadání

Milé zákyně, milí žáci,

v minulých dnech jsme kontrolovali úkoly, které jste doma vypracovávali. Vybraná cvičení a příklady vyučující opravili, případně ohodnotili pochvalou, pochvalnou nálepkou.

Po kontrole jsme pro 2. stupeň **sjednotili a upřesnili pravidla** pro domácí vzdělávání, **která platí od 7. zadání:**

Domácí práce – úkoly i zápisy nového učiva, které pro vás vyučující chystají, **budou pěkně esteticky zpracované.** Na začátku každého zápisu bude ručně napsaný nadpis.

Zápisy:

1. *Mohou být čitelně psané rukou s odpovídající úpravou.*
2. *Mohou být i vytištěné ze zadání.*
 - *V tomto případě je nutné vybrat z vloženého zadání pouze části zápisu k látce, popřípadě příklady, obrázky (nebudete vkládat do sešitu e-mailové adresy vyučujících, kontakty na školu nebo odkazy k procvičování, na videa, pokyny vyučujících...).*
 - *Zápis/obrázek bude pěkně obstříhnutý a nalepený po celé ploše výstřižku.*
 - *Výstřižek nesmí být přeložený a nesmí vyčnívat ze sešitu.*

Sešity ani po kontrole neničte a nevyhazujte. Po návratu do školy a v příštím školním roce s nimi budete pracovat a využívat je při vysvětlování, doplňování a prohlubování daného učiva. Proto je potřeba, aby zápisy byly pečlivě zpracované.

Vložená zadání z jednotlivých předmětů pro žáky 2. stupně budou mít **na konci uvedené 3 kontrolní otázky.** Odpovědi napíšete čitelně rukou do sešitu v závěru každého zápisu.

Ať se vám daří!

Těšíme se na shledání ve škole

Vedení ZŠ Zborovice

- Milí žáci, moc chválím ty, kteří si zapsali zápis. Pokud máte zápisy na volných listech, nalepte si je do sešitu. Dbejte na úpravu v sešitě.
- Děkuji za splněný úkol v CO2 . Vše tento týden pošlu. Uvidíme, jak dopadneme.
- Dopište si Vnější geologické děje – Činnost ledovců, činnost větru, činnost člověka.

D. Činnost ledovců

- ledovce jsou důležitým modelačním prvkem utvářejícím krajinu ve vysokohorských oblastech – horský ledovec a polárních oblastech – pevninské ledovce
- nahromaděním sněhu → stálým táním a mrznutím vzniká krystalický **firn** → tlakem nových vrstev sněhu → ledové krystaly
- jsou významnou zásobárnou sladké vody
- **horské ledovce** vznikají nahromaděním a zatížením vrstev neodtávajícího sněhu – působením zem. gravitace se posouvají do údolí a unášejí velké množství materiálu (balvany)
- horský ledovec vyplňuje ve vyšší části pohoří kotlovitou prohlubeň – **kar**, z níž se do údolí sune ledovcový SPLAZ a tlakem působí na dno a svahy a unáší s sebou horninový materiál → údolí vanovitého tvaru (rušivá činnost)
- materiál unášený ledovcem tvoří **morénu**
- po odtání ledovců mohou zůstat **ledovcová jezera (plesa)** – Černé, Čertovo na Šumavě

Krajina modelovaná horským ledovcem – obrázek překreslit z učebnice str. 72

- **pevninské ledovce** se nacházejí v Antarktidě a Grónsku, dříve zasahoval až do střední Evropy
- zarovnával povrch a zanechal rozsáhlé nánosy (morény) a bloky hornin (**bludné balvany**)
- Fjord: ledovcová údolí zatopená mořem (Norsko)
- telení ledovce → praskot při okrajích (odlamování ker)
- ledovce citlivě reagují na klimatické změny a současné tání ledovců může být důsledkem globálního oteplování

4. Činnost větru

- přečíst v učebnici na str. 74-75
- vítr je významnou erozní silou zvláště v pouštních oblastech
- rušivá činnost:
 - unášené částice naráží do skal a rozrušují je = větrná eroze
 - vznikají **převisy, dutiny, hřibovité tvary a viklany**
- jeho tvořivou činností vznikají písečné přesypy (duny), rušivá činnost větru se projevuje obrušováním skalních útvarů zrnky písku
- v pouštích se nachází řada ložisek užitečných minerálů
- proces rozšiřování pouští (desertifikace) a nedostatek vody se stává významným globálním problémem
- větrem přemístěné uloženiny nejjemnějších prachových částic (s vyšším obsahem CaCO₃) se nazývají spraše – na nich vznikla často úrodná půda
- naváté písky se dochovaly z období dlouhodobého suchého podnebí i na našem území, např. v Polabí, v CHKO Třeboňsko, na jihovýchodní Moravě (Moravský Písek) – většinou jsou pokryty borovými lesy

5. Činnost člověka

- člověk svou činností přetváří zemský povrch
- změny vidíme ve stavbě sídel a komunikací, v místech průmyslové a zemědělské výroby
- lidé se snaží získat co největší plochy zemědělské půdy – kácí lesy, ruší meze, louky a pastviny a mění je na ornou půdu – takto získaná půda rychleji podléhá vodní i větrné erozi
- rozorávání mezí, umělé narovnávání koryt řek vede ke snížení vsakování dešťové vody a zrychlenému toku řek → vznik povodní
- k dalším ničivým zásahům do přírody patří přemísťování přírodních hmot v důsledku těžby a výstavby
- krajinu poškozenou lidskou činností je třeba **revitalizovat** – krajinu vrátit co nejvíce do původního stavu

Kontrolní otázky:

1. Na které straně v učebnici najdete obrázek Krajina modelována horským ledovcem??
2. Co je to desertifikace?
3. Co vzniká rušivou činností větru?

Mějte se.☺